

VAN DE DEKEN

Maatwerk

mr. M.W. Guensberg

Sedert september 1999 loopt het door het departement van Justitie geëntameerde én gefinancierde project 'Mediation naast Rechtspraak'. Een Landelijk Projectbureau en vijf plaatselijke projectcommissies hebben een fors aantal mediators geselecteerd die de in het kader van het experiment door de rechter verwezen zaken trachten te bemiddelen. De verwijzingscriteria zijn per arrondissement anders gedefinieerd. Op die wijze ontstaat gaandeweg een beeld dat in de toekomst maatgevend kan zijn voor een definitieve regeling.

Vooralsnog is de mediationprocedure in het kader van het project 'Mediation naast Rechtspraak' kosteloos voor partijen. Dat is in de experimentele fase zeker aardig, maar het wekt ook een nogal onbetrouwbaar beeld van de bereidheid van partijen om aan een mediation deel te nemen.

In de meeste projectcommissies zitten een of meer advocaten en dat is verstandig. Advocaten vormen immers het portaal naar de

Ik geloof niets van de suggestie dat advocaten tegenstanders zijn van mediation uit angst dat het ze werk gaat kosten

meeste procedures maar zijn ook bij uitstek deskundig in het buiten de overheidsrechter afdoen van geschillen. De centrale doelstellingen van het mediationproject zijn dejuridisering en het op de kwalitatief beste en ook meest efficiënte wijze afdoen van geschillen. Dergelijke honorabele doelen hebben destijds ook ten grondslag gelegen aan Gedragsregel 3: 'De advocaat dient zich voor ogen te houden dat een regeling in der minne vaak de voorkeur verdient boven een proces'. In de balie wordt deze regel op grote schaal toegepast. Het is gelukkig ongebruikelijk in de advocatuur om te dagvaarden of anderszins een procedure in te leiden, zonder eerst doelgericht gepoogd te hebben om een regeling te treffen.

Daarmee werkt de advocatuur als belangrijke en fijnmazige zeef in ons systeem van rechtspleging. Rechters die pogingen in het werk stellen om partijen en dus ook hun advocaten door te verwij-

zen naar mediation, moeten zich, ter vermindering van irritatie, goed realiseren dat zij in de meeste gevallen niet de eersten zijn die deëscalatie propageren.

Blijkens de tussentijdse rapportage van het landelijk project heeft de ervaring inmiddels geleerd dat advocaten vóór en tijdens de mediation een belangrijke rol kunnen spelen als coach en adviseur en dat hun aanwezigheid een positieve invloed heeft op het verloop van de mediation. In zaken waarin mediation goede kansen biedt op het in brede zin beste resultaat voor de cliënt ligt medewerking door de advocaat natuurlijk ook voor de hand.

Zo nu en dan word ik geconfronteerd met de suggestie dat advocaten tegenstanders zouden zijn van mediation, in welke vorm ook, omdat ze bang zouden zijn dat het ze werk gaat kosten. Ik geloof daar niets van. Alternatieve vormen van geschilbeslechting waaronder ook mediation hebben zich altijd mogen verheugen in de aandacht van veel advocaten. De meeste mediators zijn advocaat en heel veel advocaten stellen al vele jaren pogingen in het werk om mediation in Nederland van de grond te krijgen. Ook het project Mediation naast Rechtspraak verdient en krijgt de volle steun van advocaten. Die steun zal ook in de toekomst nodig blijven.

Advocaten zijn immers bij uitstek geschikt om samen met hun cliënt uit te maken of het belang van die cliënt het beste gediend is met toegeven, schikken, procederen of met een mediationprocedure. De keuzemogelijkheden voor de advocaat en zijn cliënt worden met mediation in reeds aanhangig gemaakte zaken alleen maar vergroot en dat is natuurlijk een voordeel. Samen met hun advocaten zullen de procespartijen een verantwoorde keuze moeten maken uit het vergrote aanbod. Als partijen in de toekomst de rekening van de mediator zelf zullen moeten gaan voldoen, zullen zij nog meer behoefte hebben aan een deskundig oordeel of het maken van die extra kosten gerechtvaardigd is. Nieuwe vormen van geschiloplossing bieden meer kans op maatwerk in de procespraktijk en dat spreekt advocaten natuurlijk aan.